

IV. SINIF ÇEEİ BÖLÜMÜ SOSYAL GÜVENLİK TEORİSİ DERSİ

Konu: Refah Rejimleri Tipolojileri ve Sosyal Güvenlik Modelleri

Prof.Dr. Şenay GÖKBAYRAK

senay.gokbayrak@politics.ankara.edu.tr

REFAH REJİMİ

- Bir ÷lkede uygulanan sosyal politikaların özelliklerini belirleyen temel etken, söz konusu ÷lkenin refah rejiminin özellikleridir.
- *Refah rejimi*, ÷lkelerin ekonomik üretimi organize etme ve refahın bölüşümüne ilişkin farklı yollara atfedilen bir kavramdır.

Refah Aktörleri

- Devlet
- Piyasa
- Aile
- Gönüllü Kuruluşlar (STK)

Refah Rejimlerini Kavramsallařtırmak

- Esping- Andersen'in Sınıflandırması
  - Politik ve kurumsal yapının temelindeki farklılıklar
  - Birbiri ile ilişkili iki boyut üzerinden farklılıkları açıklama
    - *Meta dışılaştırma*: Devletin, işgücü piyasalarından bağımsız olarak vatandaşlarına kabul edilebilir bir yaşam standardı sağlama derecesi
    - *Tabakalaştırma*: Refahı sosyal gruplar arasında farklılaştırma ile eşitlik ve sosyal bütünleşmeyi sağlama derecesi

Üç “İdeal Refah Rejimi” Tipi

- Liberal Refah Rejimleri
- Sosyal Demokrat Refah Rejimleri
- Muhafazakar/Korporatist Refah Rejimleri

Liberal Refah Rejimleri

- Anglo-Sakson Ülkeler (Birleşik Krallık)
- Bireysel özgürlük ve serbest piyasa
- Piyasa odaklı refah
- Çalışamayacak durumda olanlara ve en muhtaçlara yönelik sınırlı, seçici ve damgalayıcı yardımlar

Sosyal Demokrat Refah Rejimleri

- İskandinav ülkeleri
- Toplumsal adaleti sağlama
- Devlet odaklı refah
- Tam istihdam, cömert, yeniden dağılımcı, evrensel yardım anlayışı
- Geniş kapsamlı bakım hizmetleri ve kadınların işgücüne katılımının yüksekliği
- Vergiler ile finansman

Muhafazakar / Korporatist Refah Rejimleri

- Kıta Avrupası ülkeleri
- Toplumsal hiyerarşiyi korumak ve yeniden üretmek
- Aile ve mesleki dayanışma odaklı refah
- Toplumsal uzlaşıda korporatist yapılar
- Sosyal sigorta modeli
- Toplumsal cinsiyet açısından dışlayıcı

Üç İdeal Refah Rejimi-Özet

Aktörler	Refah Rejimi Tipolojileri		
	Liberal	Sosyal Demokrat	Muhafazakar/ Korporatist
Aile	Marjinal	Marjinal	Merkezi
Piyasa	Merkezi	Marjinal	Marjinal
Devlet	Marjinal	Merkezi	Tamamlayıcı

Üç İdeal Refah Devleti Tipi-Özet

	Liberal	Sosyal Demokrat	Muhafazakar/ Korporatist
Dayanışmanın Baskın Biçimi	Bireysel	Evrensel	Korporatist
Dayanışmanın baskın odağı	Piyasa	Devlet	Aile
Metadışlaştırma derecesi	Minimum	Maksimum	Yüksek
Tabakalaştırma derecesi	Çok Yüksek	Düşük	Yüksek
Özellik	En muhtaçlara yönelik sunum	Evrensel Model	Sosyal Sigorta

Temel Kaynak

- Esping-Andersen, G.(1990), *The Three Worlds of Welfare Capitalism*, Polity Press.

Ayrıntılı sorularınız için

senay.gokbayrak@politics.ankara.edu.tr